

ONWERKELIJKE WERKELIJKHEDEN

Er zijn heel veel dingen waarvan het lijkt alsof ze niet bestaan en die toch bestaan. Er zijn heel veel ontwikkelingen die vast staan ook al lijkt het alsof er toeval in het spel is. En bovenal zijn er zeer vele vaste waarden, die helemaal niet vast zijn en die niet eens bestaan. Als ik over deze zaken iets ga zeggen vanavond in deze inleiding, dan is dat geen poging om na de pauze de discussie te beperken.

In de eerste plaats; God bestaat. Dit is een onwerkelijke werkelijkheid. Waarom? Heel eenvoudig, niemand kan bewijzen dat er een God is. Je kunt het voelen, je kunt het voor jezelf als een zekerheid aannemen, maar je kunt het niet bewijzen. Je kunt het ook niet waarmaken. Het is heel erg gek. Je kunt niet waarmaken dat er een God is. Je kunt alleen iets zelf waarmaken en zeggen dat God het doet. Maar niemand kan zeggen hoe dat gaat. We hebben dus al één voorbeeld van een onwerkelijke werkelijkheid waar de hele wereld eigenlijk om draait.

Een tweede punt; De mens heeft een vrije wil; een onwerkelijke werkelijkheid. De mens heeft inderdaad een vrije wil, maar hij heeft niet het vermogen om dat wat hij wil in werkelijkheid om te zetten. Ook weer iets waarover je zeer veel kunt praten, maar wat kort en goed zou kunnen worden geformuleerd als volgt; De wil van de mens is vrij voor zover zijn perceptievermogen voor hem vrijheid van denken schept, maar hij is niet in staat zijn wil om te zetten in feiten. Dat heeft u allemaal wel eens meegemaakt.

Een derde punt; De toekomst is voorspelbaar, ofschoon de mens een vrije wil heeft. Dat is volkomen waar, maar het lijkt zo irreal. Want als de mens een vrije wil heeft, dan kan hij toch doen en laten wat hij wil; en hoe kun je van al die mensen voorspellen wat ze zullen doen. Kijk, als je hier probeert de essentie samen te vatten, dan kom je tot de volgende conclusie; De gelijktijdigheid van de schepping. Een onwerkelijke werkelijkheid voor zover het mij betreft, want ik kan het niet bewijzen. Ik kan hoogstens uitgaan van datgene wat de mensen zeggen over God te geloven. Maar als ik zeg, dat God eeuwig is en uit Hem de schepping voortkomt, dan is die schepping als voortbrengsel van die God eveneens eeuwig en gelijktijdig. Voor God is er geen tijd, dus ook niet voor Zijn schepping. Dan bestaan dus alle dingen gelijktijdig. Het is dus mogelijk om door verplaatsing in een willekeurige richting een ander aspect van de schepping te zien, ook indien dit ontwikkelingen in tijd inhoudt. De tijd is te voorzien. Zouden we dat beeld kunnen terugbrengen, dan kunnen we ook de toekomst voorspellen. Toch worden alle besluiten, die tot dit vastliggende doel voeren in vrijheid genomen door degenen die erbij betrokken zijn. Alweer een vreemd geval.

Nu denkt u waarschijnlijk, daar zullen we het dan maar bij laten? Neen, er is nog veel meer. De mens heeft een geest. Hoe kunt u dat bewijzen? Het is onbewijsbaar. Toch is het zo. Een onwerkelijke werkelijkheid of een werkelijke onwerkelijkheid misschien? Wie zal het zeggen. Zeker is, dat de mens een ego bezit en dat dit ego voort bestaat.

Als de mens, wanneer hij in de stof leeft, innerlijk zoekt naar de werkelijkheid, dan ontmoet hij in zich complete werelden. Bestaan die werelden? Neen. Voor de mens zijn we volkomen reëel, maar ze zijn dat niet voor de buitenwereld. Een punt dat we onmiddellijk moeten omzetten in praktijk. Het Vaderland is een onwerkelijke werkelijkheid. Het is een werkelijkheid, omdat de mensen erin geloven en handelen alsof het zou bestaan. Toch is "Vaderland" alleen maar de aanduiding van een gebied, waarvan de begrenzingen betrekkelijk willekeurig zijn. Het bestaan van een natie is evenzeer een onwerkelijke werkelijkheid. De natie ontstaat eerst op het moment, dat machtsfactoren dermate bindend optreden voor een aantal kleine groepen, dat ze naar buiten toe als eenheid handelen.

Er is één waarheid. Voor de mens is dat een onwerkelijke werkelijkheid. Want alle waarheid, die de mens kent, is niet voldoende om die ene waarheid te omschrijven. Dientengevolge zal alles wat hij als één waarheid presenteert in feite een onwaarheid zijn. Een mens beeldt over het algemeen datgene uit wat hij wil zijn en verhult daardoor voor zichzelf wat hij is. Dientengevolge is de mens in zijn wezenlijke toestand een onwerkelijke werkelijkheid, want

voor niemand is dat aanvaardbaar, voor niemand is dat volledig reëel. Niemand kan geheel aanvaarden dat het zo en niet anders is.

Dan gaan we nu een kijken in de maatschappij. Er is recht, rechtspraak en rechtvaardigheid. Onwerkelijke werkelijkheden. Er zijn inderdaad dingen die zich recht, rechtspraak en rechtvaardigheid noemen. Gaan we na wat ze representeren, dan blijkt het over het algemeen het tegendeel te zijn van hetgeen ze pretenderen in te houden. Ze zijn niet regelrecht, want recht is alleen datgene wat je kunt nemen ten koste van anderen. Ze zijn niet regelrechtvaardigheid, want iedereen is alleen rechtvaardig volgens de maatstaven, die hij zelf hanteert met verwaarlozing van de maatstaven en inzichten van anderen. Van rechtspraak is er al helemaal geen sprake, omdat er geen rekening wordt gehouden met de werkelijke toestand en rechten van de personen over wie recht wordt gesproken, maar alleen recht wordt gedaan volgens een aantal formules en inzichten, die door de gemeenschap als recht worden uitgekregen, zonder dat ze zich er zelf aan plegen te houden. Het lijkt misschien een beetje een ontluistering, maar laten we nog even verdergaan.

Er is een kerkgebouw. In dat kerkgebouw - zegt een bepaald geloof - is God tegenwoordig. Dat is een onwerkelijke werkelijkheid, want God is alom tegenwoordig, dus ook in een kerkgebouw. Maar God is niet als uitzondering in een bepaald kerkgebouw tegenwoordig, dus is het niets bijzonders. Als men zegt; Hier op het altaar of op het tabernakel is God werkelijk tegenwoordig, dan zegt men iets wat ergens wel waar is, maar dat aan de andere kant zo'n onwerkelijke benadering van de werkelijkheid van een alomtegenwoordige God toont, dat je je gaat afvragen: Hoe komen ze erbij?

Onwerkelijke werkelijkheden zijn ook de heiligen. Sinterklaas heeft het moeten ervaren. Maar er zijn vele anderen. Dat iemand heilig is constateert men op aarde aan de gevolgen, die door gebed etc. voor anderen ontstaan.

Er was eens een man, die als een heilige werd beschouwd, ofschoon hij een groot misdadiger was. Om er tussenuit te kunnen gaan stierf hij op het juiste moment. Maar wat er werd begraven, was niet de man zelf, deze nam de benen. Er werd een kalf begraven. Omdat hij een roep van heiligheid had, kwamen de mensen bij dat graf bidden. Men heeft daar wonderen zien gebeuren, er zijn genezingen geschied en de man is heilig verklaard. Nu komt er een moeilijke vraag. Was het kalf soms heilig? Want de heilige was geen heilige.

Waar komt dit alles dan vandaan? Voor de mens is het een werkelijkheid dat hier een kracht van het graf uitgaat. Maar het is onwerkelijke werkelijkheid, want die kracht gaat niet uit van het graf; zij gaat uit van de mensen. Er is een vertekening, waardoor de feiten en de toestanden niet juist worden geconstateerd. En als we het nu hebben over heilig, dan kunnen we het misschien ook nog hebben over politici. Politici zijn mensen, die het spel spelen volgens hun beste weten, maar die niet schijnen te beseffen dat de inzet voor het spel door anderen moet worden betaald. Wat is nu het onwerkelijke van de werkelijkheid van bij voorbeeld een politieke demonstratie?

Punt 1. het denkbeeld namelijk, dat deze politiek op zich betekenis heeft, want dat heeft ze niet.

Punt 2. het denkbeeld, dat hierdoor de maatschappij wordt bepaald. Dat is het onwerkelijke. De werkelijkheid is, dat de gehele politieke constellatie niets anders is dan een weerspiegeling van de mentaliteit plus de ontwikkelingen, die er in een bepaalde gemeenschap bestaan. De politiek kan wel andere namen ervoor verzinnen, maar ze kan de feiten niet veranderen.

Nu ga ik nog een paar gekkere dingen zeggen, namelijk: Ik heb u daarnet al iets gezegd over voorspellingen. Ik voorspel nu, dat over één jaar Nederland zich wederom in een Kabinetscrisis zal bevinden. Is dat een werkelijkheid? Op het ogenblik niet. Is het een onwerkelijkheid? Op dit moment zou je dat kunnen vermoeden. Maar als dat werkelijkheid wordt, dan is het op dit ogenblik. En als u daar even over nadenkt, dan moet u tot een heel vreemde conclusie komen: Op dit moment is de toekomst een onwerkelijke werkelijkheid, wat buiten het heden ligt is niet reëel, want wij kunnen het niet zien, wij kunnen er in feite niets mee doen. Toch bestaat het reeds nu. Om u een voorbeeld te geven: Het staat nu reeds vast dat na een sterke daling van de kledingprijzen in de komende maand er overal een aanmerkelijke stijging van kledingprijzen moet worden verwacht. U ziet het niet, maar het is er. Hoe wordt dit verklaard? Door de tendensen die er zijn.

Zo kunnen we ook zeggen; Er komt ongeveer half september een aantal stakingen waarbij ook een aantal ambtelijke en openbare instanties mede zullen zijn betrokken. Op dit ogenblik ziet het er niet naar uit, het is onwerkelijk. Maar aan de andere kant wordt het waar; een onwerkelijke werkelijkheid.

Dan zijn we er eigenlijk nog niet, want ik zou kunnen stellen, dat erop dit ogenblik iets verandert. Laten we zeggen; Als op een gegeven moment bepaalde mensen hun zucht naar macht en gelijkhebbelij opzij zetten, dan zou Nederland binnen 10 dagen een Kabinet kunnen hebben. Nu zeggen we, dat dit niet waar is. In deze sequentie van de werkelijkheid gebeurt het niet. Maar wie zegt u, dat niet in een andere sequentie dit verstand zich plotseling wel openbaart? Dan is er een werkelijkheid, die naast de onze bestaat. Een werkelijkheid waarin feiten waar zijn, die wij nooit als zodanig zullen ervaren.

Dat klinkt natuurlijk weer als fantasie. Maar als ik terugga naar de bekende stellingen (sommigen van u zullen zich die nog wel herinneren), dat in het Goddelijke alle denkbare feiten mede moeten zijn uitgedrukt, dan is het ook duidelijk dat elke keuze, die op dit ogenblik kan worden gemaakt, in de toekomst een apart kader krijgt.

Nu zijn die keuzemomenten over het algemeen niet van groot belang. Maar er zullen een aantal keuzemomenten zijn, die voor het geheel belangrijk zijn en die dus in dat geheel een blijvende verandering tot stand brengen. Deze zullen wij dan waarschijnlijklijnen of hoofdlijnen noemen. Elk van deze ontwikkelingen kan dus tot aan het einde der tijden voortgaan als een soort parallelwereld. Het is dus denkbaar dat er een wereld is waarin Hitler heeft gewonnen. Het is denkbaar, dat er een wereld is waarin Nederland inderdaad een belangrijke natie is. Het is denkbaar, dat er een wereld is waarin Duitsland verdeeld is.

Als ik zeg: die dingen zijn denkbaar, dan heb ik daarmee niets anders gedaan dan speculeren. Dit zijn onwerkelijkheden voor de mens, die hier op aarde leeft. Maar als ik nu aanneem dat al deze dingen bestaan waarom moet ik dan aannemen dat dat alleen in de tijd lineair is? Waarom zouden er tussen dergelijke werelden niet bepaalde verbindingen kunnen zijn? O, geen verbindingen van mensen, die er doorheen komen. Het zal heus niet gebeuren dat Adolf, verouderd en wel, binnenkort de United Nations komt binnen stappen en zegt: Heil, broeders! Ik kom uit een parallelwereld. Die onzin behoeven we niet te geloven. Maar het denken is van individuen, die misschien niet ons bewustzijn hebben, maar die verder dan toch zodanig daarmee vergelijkbaar zijn dat je zegt: Dat denken is bijna identiek. Daaruit moet toch op een gegeven ogenblik, indien er iets werkelijk belangrijk is, een impuls kunnen overvloeien.

Ik weet niet, of het te ingewikkeld wordt, maar op zich is het betrekkelijk eenvoudig. Denkt u maar even na: Als twee mensen lang met elkaar getrouwd zijn, dan zijn ze naar elkaar toegegroeid, zegt men. Dan kunnen ze a.h.w., een deel van elkanders gedachten lezen. Ze voelen zelfs iets aan van elkaars plaats in de wereld of waar een van hen zich b.v. bevindt.

Het kan nog gekker worden. Als we eeneiige tweelingen hebben, dan kunnen we in vele, maar niet in alle gevallen een parallelle ontwikkeling aantonen. Dus zelfs als ze van elkaar gescheiden leven, maken ze een ongeveer gelijk leven door; iets wat voor astrologen eigenaardig is. Daarnaast blijkt echter, dat ze - of ze van elkaars bestaan weten of niet - bepaalde telepathische impulsen van elkaar overnemen. Die impulsen zijn nog niet helemaal te verklaren. In de parapsychologie heeft men daarmee bepaalde experimenten gedaan. Vooral de Russen zijn er intens mee bezig om te kijken wat de verbindingsmogelijkheid is tussen eeneiige tweelingen. De resultaten zijn vaak werkelijk verbluffend. Dit zijn mensen, die dus bijna identiek zijn.

Laten wij nu een stap verdergaan en zeggen: Die vorm van identiteit kan ook in parallelwerelden bestaan. Maar als dan hier degene die ik dus niet ben, maar die ik zou kunnen zijn, een bijzonder felle gevoelsimpuls heeft, zou er dan niet iets kunnen doorlekken naar de figuur, die ik werkelijk wél ben? En dan krijg je - en dat is dan heel eigenaardig, omdat de meeste mensen het wel ervaren maar niet weten waar het vandaan komt - ineens van die droombeelden. Je hebt plotseling de beschikking over kennis of over een droombeeld dat net niet helemaal past in de werkelijkheid. Het is een onwerkelijke werkelijkheid maar het bevat mogelijkheden.

Zelfs in de correspondentie van een onderzoeker als Lorentz komt een aanduiding voor, dat hij in slaap was gevallen en opeens het gevoel had, dat hij een probleem kon oplossen, hij heeft

het niet helemaal opgelost op die manier, maar hij vond het beginpunt om in zijn eigen wereld verder te gaan.

Ik wilde stellen, dat hoe onwezenlijk het ook lijkt voor de mens, er een werkelijkheid is. Een werkelijkheid van beïnvloeding uit mogelijkheidswerelden. Dat hierdoor het menselijk denken, het menselijk fantasieleven inderdaad wordt geprikkeld, dat ook geestelijke waarden en werelden kunnen bestaan van waaruit die mens wordt geprikkeld op grond wederom van wat men noemt: harmonie, een voldoende gelijkheid, waardoor responsmogelijkheid ontstaat. Als we dat allemaal hebben gezegd, dan hebben we geloof ik wel vastgesteld, dat - en dit is de werkelijkheid - er voor de mens vele onverklaarbare impulsen zijn, terwijl hij leeft in een wereld waarin vele onverklaarbare begrippen door hem, als realiteit worden aanvaard, zonder dat ze als een stoffelijke realiteit ooit werkelijk bestaan. En als we zover zijn, dan kunnen we pas verder denken. Dan kunnen we gaan begrijpen waarom sommige mensen de toekomst voorzien; waarom sommige mensen met een enorme vaardigheid uit het geheel extrapoleren en daardoor komen tot toekomstvoorspellingen, die bijna letterlijk juist zijn. Ik zal u een eigenaardig voorval geven als voorbeeld;

Een jonge schrijver publiceerde in 1942 een z.g. science-fiction verhaal, waarin hij een atoombom beschreef. De man werd natuurlijk prompt gearresteerd - zo gaat dat dan. Er werd onderzocht hoe hij daartoe was gekomen. Hij werd daarna ook direct in het leger ondergebracht. De conclusie was dat deze jongeman niets anders had gedaan dan een denkbeeld parafraseren dat hij had gevonden in een oud tijdschrift uit 1929. Toen kreeg men pas goed belangstelling voor de vraag: waar komt dat idee vandaan? Het bleek dat in 1890 in Duitsland een heel groot boek was verschenen, waarin dat denkbeeld reeds voorkwam. Daaraan had die schrijver het weer ontleend. Hier ziet u dus hoe onwaarschijnlijk de zaak eigenlijk in elkaar zit.

Ik zou u kunnen bewijzen, indien ik toegang had tot de heel oude dichtwerken van China dat er dichters zijn geweest, die o.m. ruimtevaart hebben voorspeld. Dat er dichters zijn geweest, die hebben gesproken over de wereld van het molecuul en het atoom. En dat in een tijd waarin - theoretisch althans - niemand er iets van zou kunnen of mogen weten. Dat is een onwaarschijnlijke werkelijkheid. Het is onwezenlijk, als je moet aannemen dat er een paar duizend jaar voor Christus de een of andere dichter in zijn dromen al weet wat atomen en moleculen zijn en als een tijdje later een schrijver - in een overigens aardig verhaaltje - een geest invoert met raketaandrijving. Er staat letterlijk: Zo werd de halfgod Fu tsien uitgeworpen. En ziet, hij ontbrandde van woede en de vurige kracht stuwde hem voorwaarts, zodat hij een baan trok tussen de sterren. (De vrije vertaling is van mij.) Dit komt uit een historisch verhaal. Hoe irreal is dat eigenlijk. Waar blijft de werkelijkheid als wij moeten toegeven dat wij er niets van afweten.

Wij hebben een historie van het verleden. Maar in dat verleden zijn er zoveel dingen, die we niet kunnen verklaren, er zijn veel veranderingen waar we absoluut niets van afweten, dat onze conclusie over de wordingsgang van de mens op zichzelf een onwerkelijke werkelijkheid is. Een werkelijkheid, omdat het eindresultaat bestaat. En onwerkelijk, omdat alles wat we hebben gezegd omtrent de wordingsgang in feite maar een illusie is. En waarom zouden we niet nog een eindje verdergaan?

Een onwerkelijke werkelijkheid is, dat de meesten van u krachten bezitten, waardoor ze langs geestelijke weg iets tot stand kunnen brengen wat ze soms langs stoffelijke weg niet kunnen bereiken. De meeste mensen zeggen: Dat is niet voor mij weggelegd. Dat kan ik niet. En daardoor kunnen ze het ook niet. Er is dus een begrenzing, die door het menselijk bewustzijn wordt gesteld. Zodra wij een deel van de werkelijkheid als onwerkelijk beschouwen, is het voor ons niet realiseerbaar, maar het blijft als werkelijkheid bestaan.

Dan moeten we verder nog zeggen: De mens leeft in een wereld van illusies. Deze illusies op zichzelf beletten hem de werkelijkheid te beleven, die rond hem of die in hem bestaat. De onwerkelijke werkelijkheid! Het geven van namen aan dingen, zonder dat die namen gedekt worden door de feiten. Het is natuurlijk krankzinnig om b.v. een wervelstorm een meisjesnaam te geven. Als we dat doen, dan hebben we daarvoor een reden; we verbergen door de naamgeving voor onszelf iets van de angst, van de onontkoombaarheid van het verschijnsel en daardoor bereiken we een objectiviteit, waardoor we dan wel niet de gevolgen kunnen voorkomen, maar tenminste kunnen zien wat er gebeurt. Onwerkelijke werkelijkheid.

Die naamgeving e.d. is een soort bijgeloof. Het is alsof wij door het geven van een bepaalde reputatie aan b.v. een vliegtuig daarmee willen bereiken dat het zal beantwoorden aan onze verwachting. Dat is natuurlijk niet waar. Maar door de naamgeving stellen wij onszelf gerust en kunnen wij de werkelijkheid gemakkelijker aanvaarden. In de mens leven onwerkelijke denkbeelden, onwerkelijke impulsen, er treden onwerkelijke invloeden op. Dingen, die in zijn wereld absoluut niet bestaan en niet bepaalbaar zijn en toch werken ze in op zijn werkelijkheid en wordt deze daardoor mede bepaald.

Indien u zich op dit ogenblik volkomen ontspant en u zich een denkbeeld voldoende duidelijk voor ogen kunt stellen (een vorm van concentratie), dan is de kans groot dat u iets bereikt wat heel anders is dan hetgeen hier wordt besproken, maar dat voor u in uw verdere leven van waarde is, dat betekenis heeft. Wat is dan meer werkelijk, wat ik zeg of wat u innerlijk beleeft? Maar als u voortdurend opgaat in hetgeen ik zeg en - zoals altijd gebeurt - daarvan voor uzelf een beeld vormt en dat beeld duidelijk genoeg ziet, dan verandert er ook iets in u. Ook dan is het onwerkelijke (het theoretisch besprokene) omgezet in het werkelijke en is het deel geworden van de werkelijkheid.

Mijn eindconclusie luidt hier dan ook, dat een groot gedeelte van de werkelijkheid wordt bepaald door de wijze, waarop wij innerlijk deze werkelijkheid definiëren en dat alle onwerkelijkheden, die rond ons bestaan of die wij voor onszelf creëren zonder ze geheel te kunnen aanvaarden, de illusiewereld vormen waarin wij helaas vaak ronddolen. Zodra wij beseffen dat de beelden, die wij in onszelf dragen een reactie betekenen van het "ik" op de werkelijkheid en dat daardoor een interactie ontstaat, die voor ons kenbaar zal zijn, komen wij tot de werkelijkheid en vallen de onwerkelijkheden weg. Maar dan zullen wij ons zeker niet meer bezighouden met denkbeelden als vaderland, de ware godsdienst en al die dingen meer. Want wij hebben het onwerkelijke daarvan te zeer beseft om daaraan nog aandacht te besteden. Onwerkelijke werkelijkheden zijn de schuilplaats waarin de mens zich verbergt voor een waarheid in zichzelf, die hij niet durft aanschouwen.

Ik wil u nog wel in herinnering brengen, dat ik u uitdrukkelijk heb gezegd dat - voor zover het gaat over onwerkelijke werkelijkheden - er geen limiet bestaat, zodat niet alleen de door mij aangesneden punten door u ter discussie kunnen worden gebracht.

DISCUSSIE

- ❖ *Indien een onwerkelijke werkelijkheid bij iemand onomstotelijk bestaat en die werkelijkheid een andere inhoud betreft, is die werkelijkheid dan ook bij de ander van kracht? Zo ja, kan die werkelijkheid bij die ander dan in het tegendeel veranderen, als de werkelijkheid voor de eerste absoluut werkelijk blijft?*

Ik zou dit als volgt kunnen beantwoorden: Als wij een onwerkelijke werkelijkheid hebben, dan hebben wij dus te maken ofwel met iets wat in het besef van de mens niet bestaat, dan wel met iets wat in feite niet bestaat.

Punt 1: Indien twee mensen samen een illusie delen, dan betekent dat nog niet dat daardoor de illusie waar wordt. Het betekent wel, dat twee mensen zich daardoor laten leiden. Als een van beiden dan tot de conclusie komt dat de illusie niet juist is, dan zou daardoor een enorme spanning tussen beiden kunnen ontstaan en zou het resultaat, dat men in het begin verwachtte, inderdaad in het tegendeel kunnen verkeren. Dus die mogelijkheid bestaat.

Punt 2. Het is mogelijk dat twee of meer mensen samen iets gevonden hebben van een werkelijkheid, ook indien de wereld dat niet accepteert. Dan moet worden gezegd, dat daar een werkelijkheid is waarvan de aanvaarding gebonden is aan die werkelijkheid. Die werkelijkheid kan niet in haar tegendeel verkeren, ook niet als die mensen verschil van mening krijgen. Alleen indien een van beiden terugvlucht in een illusie, bestaat natuurlijk de mogelijkheid dat daardoor in het persoonlijk gevoelsleven en gedrag een terugval plaatsvindt, waardoor men zich dan keert tegen degene met wie men die werkelijkheid heeft gedeeld.

- ❖ *In hoeverre is er een verband tussen de onwerkelijke werkelijkheid en de tweede werkelijkheid, die hier meermalen werd behandeld?*

Een tweede werkelijkheid is een persoonlijke werkelijkheid, die voor alle anderen een onwerkelijke werkelijkheid kan zijn. De tweede werkelijkheid is een werkelijkheid, die ik in mijzelf schep. Ze krijgt dus hoofdzakelijk, astraal een vorm. Ik kan die op den duur eventueel als kracht leren overbrengen naar een stoffelijke wereld. Voor mijzelf is het werkelijk. Maar in feite is het een projectie van mijzelf. Zolang ik deze tweede werkelijkheid beschouw als iets wat buiten mij bestaat, zal ik fouten maken. Op het ogenblik echter, dat ik die tweede werkelijkheid in mij besef voor wat ze is en haar gebruik, ontstaan er resultaten, die voor de gehele wereld werkelijk zijn (met andere woorden: het zijn feiten), maar waarvan de samenhang, de oorzaak en gevolgwerking voor de mens niet is terug te vinden. Dus wordt het een onwerkelijke werkelijkheid, iets waarvoor je wegloopt, waarvoor je liever de ogen sluit.

In dit verband kan verder nog worden opgemerkt, dat de tweede werkelijkheid waarover wij spreken in feite is: het scheppen van een innerlijke toestand, die dan weliswaar veelal in beelden wordt uitgedrukt, maar die ten doel heeft een harmonie te scheppen waarmee de krachten, die door de mens normalerwijze niet op aarde worden geuit, door hem dan wel op aarde kunnen worden geuit. Daarmede rekening houdende is het dus een volkomen werkelijkheid, die echter door de mensen niet kan worden aanvaard omdat ze voor hen een ingrijpen zou betekenen in hun eigen mogelijkheden, hun wereld, hun systeem van bestaan.

❖ *Ik meen in uw inleiding het grondprincipe van alle magie herkend te hebben. Indien dit zo is, kunt u dit dan iets verder uitwerken en verduidelijken?*

Ik weet niet, welk grondprincipe u herkend meent te hebben. Het grondprincipe van alle magie is dit: Datgene wat voor mij werkelijk is, kan door mij worden gebruikt om wezenlijk een kracht vanuit mijzelf te doen uitgaan en daarmee werkingen tot stand te brengen, die ook voor anderen direct kenbaar zijn, zelfs indien zij de grondwaarde waarvan ik ben uitgegaan niet aanvaarden. Dit is een van de grondregels der magie. Deze regel zou u er inderdaad in herkend kunnen hebben.

Een andere regel is de overeenkomstigheid. Datgene wat symbolisch gebeurt met de intentie het totaal erin te betrekken, zal inderdaad gelijk komen aan een daad, die het geheel omvat en daardoor werkingen vertonen, die in het geheel tot uiting komen. Dit is ook een grondstelling, maar die kunt u zeker niet hebben herkend in mijn inleiding. Wat zou je er nog meer over moeten zeggen?

Ik geloof, dat iemand die magie bedrijft heel goed moet weten wat hij doet. Hij zondert zich af in een wereld, die voor anderen niet bestaat. Die wereld wordt echter voor hem volkomen regel. Alle krachten, alle gevaren en alle mogelijkheden zijn voor hem op dat ogenblik werkelijk. Hij zal zowel zijn krachten, de gevaren als de mogelijkheden moeten overzien en beheersen. Dan pas kan de magiër werkzaam zijn. Dus iemand, die in dit opzicht over onwerkelijke werkelijkheden wil spreken, zal moeten stellen, dat mijn werkelijkheid door mij persoonlijk wordt opgebouwd op een zodanige wijze, dat ze voor anderen niet aanvaardbaar is en dat juist door deze onaanvaardbaarheid de resultaten van mijn werken voor die anderen onverklaarbaar zullen zijn. Bestaat er werkelijk een onwerkelijkheid? Er bestaat inderdaad een onwerkelijkheid zolang wij niet uitgaan van het totaal Goddelijke, maar slechts van onszelf. Op het ogenblik dat wij uitgaan van het Goddelijke, is al het voorstelbare deel van het Goddelijke. Want elke gedachte, die ik kan denken, moet in het totaal aanwezig zijn anders zou ik haar niet kunnen denken. Dientengevolge bestaat er dus in het totaal Goddelijke geen onwerkelijkheid. Er bestaan slechts beleefbare en niet-beleefbare werkelijkheden vanuit het standpunt van het eigen "ik". Maar er zit iets anders aan vast en dat is dit: Daar ik in mijn besef en in mijn leven en streven voortdurend gebonden ben aan datgene wat voor mij begrijpelijk, en aanvaardbaar is, zal ik worden geconfronteerd met onwerkelijkheden; dat wil zeggen, stellingen, maar ook feiten en gebeurtenissen, die niet vallen binnen het door mij te begrijpen en te beheersen geheel. Ik zal deze dan soms in een uitwerking als deel van de werkelijkheid moeten aanvaarden, maar ik zal ze altijd blijven afwijzen in hun oorsprong, zelfs indien ik die oorsprong zou kunnen benaderen. Want als mens en wat dat betreft als ego heb je altijd de neiging om al datgene wat buiten het eigen begripsvermogen en beheersing valt, zoveel mogelijk af te wijzen tenzij men het kan gebruiken om zichzelf daardoor een additioneel gevoel van zekerheid en geborgenheid te verschaffen.

❖ *Is het waar dat er niets buiten God is?*

Dat is een stelling waarover we lang zouden kunnen debatteren. Indien wij het Goddelijke als het alomvattende aanvaarden (en ik doe dit persoonlijk, ofschoon het niet bewijsbaar is; het is

een onwerkelijke werkelijkheid), dan moeten we aannemen dat er voor ons niets kenbaars kan bestaan buiten het Goddelijke. Of er iets bestaat of niet, kunnen we dus niet constateren. Voor het Goddelijke kan het misschien heel anders zijn. Een vriend van mij heeft het eens zo gezegd: "Misschien is datgene wat wij God noemen alleen maar een amoëbe, die zwemt in een druppel water van de een of andere kosmische oceaan, omringd door vele gevaren, door vele gelijkwaardige en veel machtigere en grotere wezens. Maar omdat wij deel zijn van die amoëbe en slechts haar stelsel kennen, kan er voor ons niets groters zijn en is niets groters voor ons voorstelbaar."

❖ *Het leven met onwerkelijke werkelijkheden kan dat niet de basis zijn voor het werken met symbolen in bepaalde genootschappen?*

Ik geloof niet, dat dat helemaal reëel is als u dat op die manier stelt. Vele genootschappen werken met symbolen en drukken daarmee op een eenvoudige en dus bevattelijke wijze filosofieën uit, terwijl ze bovendien door het beschouwen van het symbool voor zichzelf een aanvulling van die filosofie mogelijk maken. Maar de vraag is, of datgene wat zij in het symbool zien met de werkelijkheid te maken heeft. In de meeste gevallen is dat niet het geval. Over het algemeen is datgene wat men met die symbolen verbindt een onwerkelijkheid. Het is iets wat in de eigen wereld niet bestaat en waarvan men zelfs de krachten en de werkingen in de eigen wereld of in het eigen wezen slechts zelden of nooit kenbaar kan maken, dat ligt er maar aan. Als u dat een onwerkelijke werkelijkheid wilt noemen, dan wil ik ermede akkoord gaan. Aan de andere kant dienen wij ons te realiseren dat degenen, die met symbolen werken dit juist doen om een grotere werkelijkheid voor zichzelf toegankelijk te maken. Dat betekent dus niet, dat zij zich stellen buiten de wereld en de wetten van die wereld, waarin zij normaal leven, maar dat zij proberen een inzicht in de samenhangen en de werkingen daarvan te verkrijgen, waardoor zij meer overzien. In dat geval zou ik niet van een onwerkelijke werkelijkheid willen spreken, maar eerder van een werkelijkheidsbenadering.

❖ *Je kunt toch ook een persoonlijk symbool hebben? Persoonlijke symbolen betekenen voor jezelf toch ook wat.*

Het persoonlijke symbool is een soort steno dat je voor jezelf gebruikt om bepaalde emotionele en geestelijke toestanden, daarnaast belevingen en psychische gebeurtenissen zodanig vast te leggen, dat in een zeer korte tijd een juiste afstemming van het "ik" kan plaats vinden. Het is dus in feite een knopje voor de automatische afstemming van het ego, vooral voor het meer geestelijke deel ervan, waardoor werkingen tot stand kunnen komen of contacten kunnen worden gelegd. Het persoonlijke symbool mag dus niet zonder meer worden gezien als een algemeen geldend beeld. Het is eerder een samenvatting van allerlei waarden die in het "ego" bestaan, maar dan op een zodanige wijze, dat het ego door het wekken van dit symbool in zichzelf zijn capaciteiten, zijn mogelijkheden en zijn begripsmogelijkheid vergroot.

❖ *En is dit nu werkelijk of onwerkelijk?*

Indien u het symbool wilt meten aan een bestaande werkelijkheid, uitgezonderd de goddelijke Werkelijkheid waarover ik heb gesproken, dan zou ik zeggen: het is onwerkelijk.

❖ *Ook voor jezelf?*

Voor uzelf niet. Maar het is onwerkelijk, omdat het dus geen betrekking heeft op de werkelijkheid waarin u leeft, maar alleen betrekking heeft op uw innerlijke voorstellingswereld en daardoor uw benadering van die werkelijkheid helpt bepalen, zonder dat er noodzakelijkerwijze tussen de benadering en het symbool een parallel behoeft te bestaan. Het is dus niet zo, dat als u denkt aan een bloedige dolk, u daarmee moord en doodslag tot stand brengt. Het kan heel goed zijn dat u daarmee juist iets hoogs of iets goeds brengt. Neem b.v. de H. Hart-beelden: Jezus staat stralend te glimlachen en wijst op zijn hart. Dat is open en er druipt bloed uit. Ik vind het overigens een erg pessimistisch beeld. Hier wordt iets onmenselijks en wreeds gemaakt tot een soort verzoeningssymbool. Als wij datzelfde eens in de werkelijkheid zouden doen. We zouden zeggen: U bent een christen, dus hup, de zaak open. Steek in dat hart en laat het bloed goed druipen, dan ben je pas een goed christen. Dat zou een ideale oplossing zijn; er zou geen christen meer op de wereld zijn! Dat kun je toch niet reëel doen. Het is dus een onwerkelijke werkelijkheid.

Dit symbool is in wezen volledig strijdig met wat het probeert uit te beelden: Het gaat hier dus om het feit, dat het symbool dat ik hier neem een meer aanvaard symbool is. Maar dat kan voor een persoonlijk symbool dus ook gelden. Dat kan ook volkomen strijdig zijn met wat het

in de wereld betekent en wat het in die werkelijkheid tot stand kan brengen. En daarom kunnen we dus niet zeggen, dat het symbool werkelijk is in die zin, dat het in de werkelijkheid, zoals het in ons bestaat, actief en werkzaam is en eigen waarde bezit. Het bezit slechts een eigen waarde door zijn relatie met ons ego en de daarin bestaande besefs- en gevoelsmogelijkheden en bepaalt dus wel de uitdrukking van dat ego. Als uitdrukking van het ego bezit het een mate van realiteit. Maar het is geen volledige werkelijkheid, omdat het buiten dit ego en de daarin bestaande waarden niet actief kan zijn. En zelfs bij een veranderen van de waarden en normen in dat ego ook voor dat ego geen betekenis meer heeft.

❖ *In het begin zei u: Je kunt je wil niet waarmaken. Waarom? Als je iets wilt, dan kun je dat toch uitvoeren?*

Dat ligt er maar aan wat u wilt. Je kunt niet alles wat je wilt waarmaken, omdat de wil van de mens niet gericht is op zichzelf, maar op het "ik" in relatie tot de wereld en de wereld door de wil nimmer kan worden bepaald. Het resultaat is dus, dat u wel een wil heeft (een begeren, noem het maar zo), maar dat dat begeren niet zonder meer kan worden verwezenlijkt, omdat andere factoren er een rol bij spelen, die u niet kunt beheersen. U wordt in dezen door uw wereld beheerst en een groot gedeelte zelfs van uw wensen (dus van hetgeen u wilt) wordt ook door de wereld mede bepaald. Als de hele wereld u vertelt, dat het erg belangrijk is om rijk te zijn, dan wilt u rijk zijn. Is dit rijk-zijn werkelijke belangrijk voor het geluk van de mens? In uw tijd zal menig een zeggen: Nou, misschien niet, maar het is wel erg gemakkelijk, ofschoon vaak het tegendeel blijkt. Omdat het bezit n.l. de relatie tot de wereld verandert en daarmee het bezit dat geluk vaak teniet doet. Maar daar praat men gewoon niet over. Hier is het dus de wereld, die iets bepaalt. Een voorstelling, die u heeft van uw wereld en de relatie in die wereld - echt of niet echt - bepaalt wat u wilt; dat mogen we niet uit het oog verliezen.

Het is niet zo, dat we een wil hebben, die kosmisch is, die dus bewustzijnswaarden tot uiting brengt. Dat kan voor een enkel ogenblik waar zijn, maar dan komt er al heel gauw weer allerlei persoonlijks bij en wordt de zaak verwaterd en op den duur vervalst. Verder zegt u: Maar als je iets wilt, dan kun je dat toch. Ik stel u voor, dat u op dit moment even een rondje wilt maken, wikkend als een engeltje hier precies onder het plafond boven de aanwezigen. Probeer u dat even.

❖ *Zo bedoel ik het natuurlijk niet.*

Juist. Nu komen we er. Zo bedoel ik het niet. Anders gezegd; Als we erover gaan praten, begrijp ik wel degelijk dat mijn wil beperkt is.

❖ *Maar de geest kan die wil in de gedachten toch opbouwen?*

Ik kan de gedachte opbouwen. Ik kan het, als ik in de geest ben, waarschijnlijk ook doen. Maar dat wil dus niet zeggen, dat de persoon het op dit ogenblik kan doen. En daar gaat het mij om. Als je in de geest bent, dan zou je wel eens even willen aanzitten aan de een of andere tafel. Neem nu maar het bekende voorbeeld dat zo vaak voorkomt: de drankzuchtige, die kort na de overgang een enorme behoefte heeft aan drank, omdat drank voor hem over het algemeen het symbool is van aanvaarding, van een zekere meerwaardigheid zelfs. Die persoon wordt aardgebonden. Hij staat in kroegen en zou o zo graag een biertje of een borrel drinken, maar het lukt hem niet, want als geest is hij niet in staat drank tot zich te nemen. Hij zal dit wel geestelijk kunnen doen, maar hij kan het niet meer stoffelijk. Ook hier is dus wel de wil aanwezig. En ik kan u verzekeren dat dergelijke figuren met alle krachten, met een volkomen wanhoop, met inzet van hun hele wezen die behoefte hebben. En het beste dat ze bereiken is dat het glas van een ander omvalt. Nu ziet u, dat de wil ook hier niet ongelimiteerd kan gelden. Wat je wilt, kun je niet altijd bereiken. Je kunt het willen. De voorstelling kan in je leven. Dan kun je daaraan hoogstens dit toevoegen. Indien datgene wat je nu wilt, kosmisch voldoende betekenis heeft het te eniger tijd in je totale bestaan binnen de eeuwigheid waar zal worden, omdat het dan als deel van de eeuwigheid en deel van je wezen een vervulling vergt en de omstandigheden dan die vervulling zullen bevorderen. Maar je kunt niet zeggen: Wat ik wil, kan ik nu waarmaken.

❖ *Wordt er in de psychiatrie rekening gehouden met die onwerkelijke werkelijkheid. Mensen worden als patiënten gezien, die dat in feite niet zijn, maar die door de medische staf als abnormaal worden beschouwd.*

Dat kan voorkomen. Een heel bekend voorbeeld is: Een jongen van Mexicaanse origine (hij was geboren in de Ver. Staten) kwam met een kleine uitvinding, die hij nog niet had uitgewerkt; dus alleen in stellingen. Hij bleef erop hameren dat dat waar was. Hij werd van de

hogeschool afgestuurd. Hij bleef echter volhouden dat het mogelijk was. Hij werd ontslagen uit de baantjes die hij kreeg en kwam toen, zoals dat genoemd werd op Skid Row terecht, dus bij de armsten der armen, de "vino's", die zich bezighouden met het drinken van wijn en verder niets. Maar hij bleef aan het denkbeeld vasthouden en kwam door een toeval aan een paar oude apparaten. Daaruit heeft hij toen zijn beginsel praktisch geconstrueerd. De resultaten waren niet volledig, maar ze waren goed genoeg. Diezelfde man heeft op het ogenblik een heel goed betaalde job bij de Bell Corp.. Dit is een typisch feit. Ik geloof, dat wij dat in vele opzichten in de maatschappij zien. Iemand, die verder ziet dan algemeen wordt aanvaard en niet onmiddellijk de mogelijkheid heeft om de juistheid ervan proefondervindelijk te bewijzen, wordt vaak voor gek versleten. Ik geloof, dat er heel wat mensen zijn, die de ontwikkelingen in de mensheid eigenlijk veel beter zien dan de doorsnee-mens en die juist, omdat zij daarop reageren en op een afwijkende manier gaan leven en denken door vele psychiaters zullen worden beschouwd als mensen, die een afwijking hebben. Dan worden die afwijkingen benoemd en ze worden behandeld. Aan de andere kant moeten we ons ook realiseren, dat de doorsnee-mens, die zichzelf normaal noemt een zodanige afwijking heeft, dat hij in feite voor psychiatrische behandeling in aanmerking zou moeten komen. Maar daar dit ook geldt voor de psychiaters is het misschien goed dat dit niet gebeurt.

- ❖ *Een mentale preparatie, wanneer men een reis gaat ondernemen. Bijvoorbeeld de hippies, die naar India gaan met onvoldoende middelen en die zich mentaal prepareren of een harmonie uitzenden naar hun doel dat eigenlijk niet bekend is en dan ervaren dat wat zij ondervinden op die reis bij hen past, hen tot hun bestemming brengt en ook weer veilig thuis.*

Dit is een uitzondering. Het gaat om het principe. Het is inderdaad mogelijk. Op het ogenblik, dat ik mij een doel kan voorstellen en bereid ben alles te riskeren om dat doel te bereiken, is het voor mij mogelijk dit doel waar te maken, omdat ik met al mijn krachten en energie naar dit doel toe streef. Is bovendien een harmonie met het doel bereikt, dan zal ook een kracht mij blijven richten en aantrekken en zal ik meer mogelijkheden vinden om dat doel te bereiken. Maar onze vriend heeft gezegd: ...en terug. Dat "terug" is dan de grote moeilijkheid, want dan bestaat er niet meer de harmonie met het doel, daar het doel vaag is geworden. Dan is er alleen nog de behoefte om terug te keren op je schreden. En deze behoefte is over het algemeen niet voldoende. Het verschijnsel waarop u doelt, heeft echter een heel andere oorzaak. Wanneer de mens de wereld volkomen oprecht en met inzet van zijn gehele persoonlijkheid op een bepaalde wijze harmonisch benadert, zal het merendeel van die impulsen uit de wereld binnen het kader van dezelfde harmonie op hem reageren en zal dus een harmonisch samengaan met de wereld en werken in de wereld mogelijk zijn. Dit heeft dus niets te maken met de mentale preparatie voor de reis. Het heeft alleen te maken met de toestand, waarin je verkeert tijdens je contact met de wereld, onverschillig hoe, wanneer en waar.

- ❖ *Schept ons bewustzijn geen grenzen tussen werkelijkheid en onwerkelijkheid en naarmate dit bewustzijn groter wordt, wordt dan niet meer van het onwerkelijke werkelijk?*

Ik zou het anders willen zeggen: Over het algemeen schept het menselijk denken beperkingen - ook ten aanzien van de eigen persoonlijkheid - de eigen perceptie, de eigen mogelijkheid tot leven, denken en ervaren. Dat is volkomen juist. En juist om deze grenzen te kunnen handhaven schept de mens vele onwerkelijkheden, die dan toch in de werkelijkheid voor hem wel weer kenbaar zijn. Het is een vlucht. Op het ogenblik echter, dat je die grenzen ziet wegvallen, dring je binnen in een grotere wereld. Er is geen sprake van onwerkelijkheid er is alleen sprake van een juister en intenser beleefde werkelijkheid. Dan worden de dingen, die eens onwerkelijk waren niet onmiddellijk waar. In vele gevallen verdwijnen ze zelfs uit je gezichtsveld, omdat je de rationalisaties niet meer nodig hebt, die je toen nodig had, omdat je nog begrensd was. Ik kan u een voorbeeld geven: Er zijn mensen, die iemand of iets (een Meester, een Leraar of een heiligenbeeld) enorm vereren. Die verering hebben ze nodig voor zichzelf. Dat bevestigt ook dat ze ergens betekenis hebben. Dan komt er echter een ogenblik, dat ze zelf wat verder zijn gegroeid en dan is die relatie niet meer nodig. Het resultaat zal zijn dat zij op grond van de werkelijkheid zoals die in hen bestaat, plotseling zien dat hun verwachtingen, die uit de onwerkelijkheid stammen worden beschaamd. Vroeger zouden zij daar blind voor zijn geweest, ze zouden het hebben weggepraat. Nu beseffen zij dit, en krijgen daardoor een grotere zelfstandigheid, maar verliezen gelijktijdig een deel van hun illusiewereld. Daarmee moet je geloof ik ook rekening houden. Je kunt dus niet zeggen, dat

alle onwerkelijke werkelijkheden steeds meer bewuste werkelijkheden worden. Ik zou zeggen dat vele onwerkelijke factoren, die voor ons mede de werkelijkheid bepalen, bij een uitbreiding van bewustzijn teloor gaan of van geaardheid zodanig veranderen, dat ze niet meer vergelijkbaar zijn met het oorspronkelijke beeld.

❖ *Kan men door het uitzenden van een harmonie iets vinden wat men wezenlijk nodig heeft?*
Dat is niet realiseerbaar, zoals u het stelt niet. Omdat u uitgaat van een bepaald beeld, dat bewust bij u bestaat. Het beeld, dat bewust in u bestaat, zal meestal bij uw werkelijke persoonlijkheid niet voldoende harmonisch passen, omdat u onvoldoende begrip heeft voor datgene wat u in wezen bent, wilt en doet. De mens kent zichzelf niet voldoende. Maar er staat wel iets anders tegenover: Datgene wat als harmonie in ons aanwezig is, zal voor ons een steeds grotere attractie voor alle harmonische waarden bepalen. Wij ontmoeten dus steeds datgene wat in overeenstemming is met hetgeen er in onszelf leeft. En als u het zo stelt, dan is het wel waar.

❖ *Affiniteit.*

Ja, affiniteit. Je kunt het misschien eenvoudig zo zeggen: Als wij teruggrijpen naar de oud-Indische voorstellingswijze: "Elke mens leeft alleen in zijn wereld. Hij roept naar de cirkel die hem omgeeft. En de echo, die tot hem terugkeert en die hij wereld noemt, is slechts zijn roep, weerkaatst door zijn begrenzingen". Dan zit je dicht bij de werkelijkheid. Wij selecteren. Ons harmonisch vermogen selecteert zelfs datgene wat wij in de wereld rond ons zullen herkennen. Wij zullen niet een ander mens herkennen zoals hij is, maar zoals wij zijn. Wij zullen de ontwikkelingen, die op ons afkomen niet beleven, zoals ze werkelijk zijn, maar we zullen daar bepaalde delen uithalen en die beleven wij bewust; de rest gaat in wezen aan ons voorbij. Dus alleen wat wij zijn, vinden we terug in de wereld. En op grond daarvan dan ook die stelling, dat al datgene wat werkelijk met mij harmonisch is, mij ook wezenlijk zal ontmoeten. Dat is ergens misschien ook een onwerkelijke werkelijkheid. Niet datgene wat u zich voorstelt als harmonie, maar datgene wat u bent als harmonie bepaalt wat er uit de wereld tot u zal komen. En indien uw werkelijke harmonie juist is, zult u uit de wereld voortdurend die impulsen, die mogelijkheden geboden krijgen, die voor u nodig zijn om uw eigen harmonie te intensifiëren en uw begrip daarvoor uit te breiden.

❖ *Moeten wij niet allemaal reageren op gelijke trillingen?*

Als ik moet reageren op de gelijke trillingen van deze aarde, dan krijg ik soms de bibberatie, omdat er parasitaire trillingen aan vastzitten. Ik geloof, dat dat niet helemaal juist is. Je kunt wel wel zeggen: Het "ik" reageert het sterkst op al datgene wat een trillingsgelijkheid vertoont met dit "ik", onverschillig op welk niveau deze trillingsgelijkheid bestaat. Dan kunnen wij verder zeggen: De reactie wordt niet bepaald door het niveau waarop de trillingsgelijkheid bestaat, maar door de voorstelling van harmonie, die leeft in de persoon, die de affiniteit ondergaat. Maar ik geloof niet dat we met "trillingsgetal" al teveel moeten scherpen, omdat we dan op een heel ander terrein komen. We komen dan namelijk op het gebied van de werkelijkheid (de directe werkelijke wisselwerkingen), waarbij we niet meer uitgaan van de inhoud van het "ik" en de reactie daarvan op de wereld en omgekeerd, maar van de bestaande waarde in het "ik" en de wereld en het samen treffen van deze waarden, waarbij twee waarden, die elkaar beroeren vanuit het "ik" en de wereld, het resultaat brengen dat het in een hoek afwijkt van de bedoeling van beide; en wel in overeenstemming met de intensiteit plus de hoek, waaronder beide gelijksoortige trillingen elkaar hebben getroffen. U ziet, er is een reden voor al die verschillende formuleringen, omdat elke formulering op zichzelf behoort bij een totaalbeeld van een deel van de kosmos.

NABESCHOUWING

Wij zijn nu bezig geweest over onmogelijke mogelijkheden. Als we het goed beschouwen, dan gaat het hier ons alleen om het feit, dat het beeld dat je hebt van de werkelijkheid niet identiek is met die werkelijkheid en dat de krachten, die in jezelf en in de werkelijkheid actief zijn, niet altijd overeenstemmen met het begrip dat je zelf hebt omtrent die krachten of omtrent de werkelijkheid. Dat is de afwijking. Indien wij dit alles verder gaan uitwerken, dan kunnen we komen tot esoterische beschouwingen en benaderingen. Wij kunnen komen tot praktisch magische beschouwingen en benaderingen. U heeft voor alles eigenlijk wel een vraag gesteld. Maar de werkelijkheid is toch wel, dat de benaderingswijze alleen maar aangeeft, hoe wij zijn ingesteld. Per slot van rekening, ik zie geen verschil tussen een esotericus en een magiër. Alleen de een doet het praktisch en de ander doet het theoretisch. Ik zie ook heel

weinig verschil - om eerlijk te zijn - tussen de z.g.onwezenlijke dingen en de z.g. wezenlijke in deze wereld. Want ik weet, dat een groot gedeelte van hetgeen de mens in de wereld als vaststaand beschouwt in wezen niet bestaat; het is alleen een illusie. En ik weet ook, dat heel veel dingen, die men als irreëel beschouwt (God b.v.) toch een werkelijkheid is. Alleen is het een werkelijkheid, die zich onttrekt aan de stoffelijke bewijsvoering.

Als wij voordat we afscheid nemen een paar conclusies willen trekken, dan gaan we dit stellen:

Als u beseft dat elke voorstelling, die u van uzelf en van de wereld heeft maar betrekkelijk is en dus bereid bent om aanvullingen en veranderingen te accepteren, dan zult u daardoor dichter bij de werkelijkheid staan. Dat houdt ook in, dat veel van de onwerkelijke werkelijkheden, die door een groot gedeelte van de mensheid a priori worden verworpen of a priori op dogmatische wijze worden omschreven en vastgelegd, voor u normale levenswaarden zijn waarvan u rustig zegt: Ach, het gaat mij eigenlijk niet aan.

Het doet mij altijd uitermate zielig aan, als ik twee mensen, die nog niet eens weten hoe ze als mens moeten leven, hoor debatteren over de vraag, of God bestaat en zo ja: hoe?

Het is niet belangrijk dat wij een antwoord vinden op alle vragen, die wij zouden kunnen stellen. Het is belangrijk, dat wij de antwoorden vinden op de vragen waarvoor een antwoord nu mogelijk is. En als we dat doen, dan zullen we - juist door ons openstaan voor nieuwe waarden (onze flexibiliteit in de benadering van de verschijnselen zowel als van onze wereld) - tot de conclusie moeten komen dat we eigenlijk veel meer kunnen, veel meer mogen en veel meer zijn dan we denken. Maar dat we gelijktijdig daardoor van de wereld veel minder mogen eisen dan we geneigd zijn te doen, en dat we in de wereld veel minder zekerheden kunnen vinden dan we geneigd zijn te veronderstellen.

De conclusie zou dus moeten luiden:

Naarmate ik in mij meer de betrekkelijkheid van mijn begrip en besef kan aanvaarden, zal ik in staat zijn een groot gedeelte van hetgeen ik in de wereld als onwerkelijk heb geprojecteerd te herleiden tot mijn eigen wezen en ze te zien als een factor, die in en vanuit mij actief kan zijn. En daarmee creëer ik voor mijzelf dan een wereld, die betrouwbaarder is en waarin ik oorzaak-en-gevolg zelf althans enigszins kan bepalen. Enigszins, omdat ik alleen in kleine dingen hier iets kan bereiken, maar nooit als mijn wil het totaal betreft.

Een tweede conclusie die ik ook graag zou willen trekken:

Op het ogenblik, dat wij worden geconfronteerd met iets wat mogelijk is maar nog niet bewezen, moeten wij het voorlopig als mogelijk aanvaarden. Eerst als wij al hetgeen mogelijk zou kunnen zijn als mogelijkheid aanvaarden, zullen we immers openstaan voor de verwezenlijking van een dergelijke mogelijkheid. Juist het verwerpen van dingen, die misschien wel mogelijk zouden zijn maar onwaarschijnlijk, maakt het ons onmogelijk te beseffen wat er rond ons bestaat en wat er zich in ons afspeelt. Het belet ons daardoor ook - en dat is heel belangrijk! - in grotere mate onszelf te zijn.

Een derde conclusie:

Iedereen, die in zichzelf naar waarheid zoekt, ontmoet een ogenblik dat hij zegt: Nu heb ik mijn waarheid gevonden. Op het ogenblik dat je dat zegt, moet je begrijpen dat dat een onwerkelijke werkelijkheid is, want je kunt nooit jouw waarheid vinden die voor jou voldoende is. Je kunt slechts een fase doorleven en een rustpunt bereiken van waaruit een verdere ontwikkeling op een andere wijze noodzakelijk wordt. Je kunt nooit voortgaan in datgene wat reeds is. Je kunt alleen voortgaan op basis van datgene wat is. Door dit te beseffen komt de mens veel dichter bij de werkelijkheid. Veel van de illusies en voorstellingen, die de mensheid beheersen worden voor hem dan minder reëel.

Ten laatste nog dit: Ik heb een paar dingen gezegd, die vele mensen vervelend zullen vinden. Ik heb b.v gezegd: Vaderland is een illusie, dat bestaat niet echt. Er zullen mensen zijn, die zich daardoor gegrepen voelen. Ik had natuurlijk ook kunnen zeggen: Echte koningen zijn er niet, ook geen echte koninginnen; het zijn alleen maar mensen. Als je daaraan een bepaalde betekenis, een half-goddelijke betekenis soms aan toekent, dan is dat een kwestie van jouw stommiteit, niet van de feiten. Dan zouden er ook een hoop mensen beledigd zijn.

Orde der Verdraagzamen

Ik wil u niet beledigen, als ik die dingen zeg. Ik wil het vaderland niet beledigen en ook de koningin niet. Maar hoe kan ik dingen beledigen, die niet reëel zijn? Daarom meende ik die dingen te mogen zeggen.

Als ik zeg, dat uw godsdienst over het algemeen niets anders is dan theoretische feiten en een hele hoop een stampot van bijgeloof, enkele theoretische rationalisaties, waardoor het werkelijke geloof niet hoeft te worden beleefd in de praktijk, dan klinkt dat eveneens beledigend, maar dan ligt het dichterbij de werkelijkheid dan menige suppositie omtrent de heiligheid van het geloof, die ik als een zeer onwerkelijke Werkelijkheid pleeg, te beschouwen.

Vergeeft u mij dat ik vanuit mijn standpunt en mijn waardering heb gesproken. Ik hoop, dat u in dit onderwerp - al is het maar één punt - heeft gevonden dat u helpt om een beetje beter te begrijpen wie en wat u bent, te begrijpen waar uw beperkingen, maar ook waar uw mogelijkheden liggen.

Want geloof u mij: De meest onwerkelijke werkelijkheid van alle is wel, dat wij meer zijn en meer kunnen dan wij ons durven voorstellen. En dat als wij de moed maar vinden om ons innerlijk wezen met zijn mogelijkheden te aanvaarden, we in de wereld enorm veel waar kunnen maken, ook voor anderen kenbaar waar kunnen maken, dat nu onvoorstelbaar is.